

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 31 januara 1936
God. VII • Broj 5

NAPREDUJMO RADOM!

Velika većina naših jedinica — društava i četa — već je održala svoje redovne godišnje glavne skupštine. One pak jedinice, koje još nisu izvršile taj svoj važni posao, spremaju se na to, te su svoje skupštine već najavile, tako da će ih održati do roka, koji je za to Savez odredio. Tačnost u radu, koja je izraz disciplinovanosti, dokaz je unutrašnje uredenosti tih naših kula širom naše zemlje. Našu svest i našu snagu ne treba tražiti van nas; ako toga nije u nama samima, onda nigde nije. Sjav, koji bi razvijali vanjskim efektima bez dubine u našem vlastitom životu, bio bi zgoljna samoobmana, koja ne bi bila Sokolstva vredna ni dostojna.

Izveštaji, koje imamo o već održanim skupštinama, dokazuju nam, da se je sokolski rad u prošloj upravnoj godini kretao u pravcu produbljivanja i izvršavanja svesnih i radinoljubivih sokolskih redova. Sve više se opaža težnja, da se naš uzgojni rad usredotoči u sokolskim vežbaonicama, odnosno da iz njih potiču zdrave pobude sokolskih načela i ideala, prema kojima bi se naši pripadnici ravnali u svom privatnom i javnom životu. Nekoje jedinice — osobito one u većim mestima — utvrdile su na svojim skupštinama izvesno nazadovanje broja svojih pripadnika. Tako zvano čišćenje, čija se potreba toliko osćala, izvršilo se samo od sebe. Kada se naime državnim i samoupravnim činovnicima bile snižene prinadležnosti, da su ove pale daleko ispod njihovih normalnih i minimalnih potreba i time provocirale pravu borbu za opstanak, a posebice to među onima materijalno slabijima, mnogi od tih koji su time bili pogodeni izišli su iz naših redova, obrazlažući to time, što nisu više u mogućnosti plaćati članarinu, jer moraju da štede svaku paru za koricu svog svakidašnjeg kruha. Čovek socijalnog osećanja može da razume i taj način samoobrane. Ipak među ovima nalazi se i časniji broj onih, koji su se smirili od prvog uzbuđenja i ocaja i vratili se među nas, izjavivši, da ih Sokolstvo toliko veže i da su toliko zadovoljni njegovim idejama, da im srce ne dopušta da žive izvan naše bratske zajednice.

Drugi pak, koji su mimo svoje volje, a van sokolskog uticaja, bili prisiljeni da stupaju u našu organizaciju, iskoristili su ovu priliku da napuste naše redove — ne radi članarine, već radi toga, što se među nama nisu dobro osećali te što su nam uvek dušom bili tuđi. Na nekoje pak uplivalo su i političko-partijske prilike te su se u svojoj sokolskoj svesti pokolebali pa su napustili sokolsku zastavu, da bi tako lakše mogli da se odrinu u partijske vode, gde sada mogu da uživaju po miloj volji, slobodni od svih veza, koje su ih vezivale za čistotu sokolske ideje i bezkompromisnost naših težnji i pogleda na temelje našeg državnog i narodnog života, našu jugoslovensku zajednicu i slovensku uzajamnost.

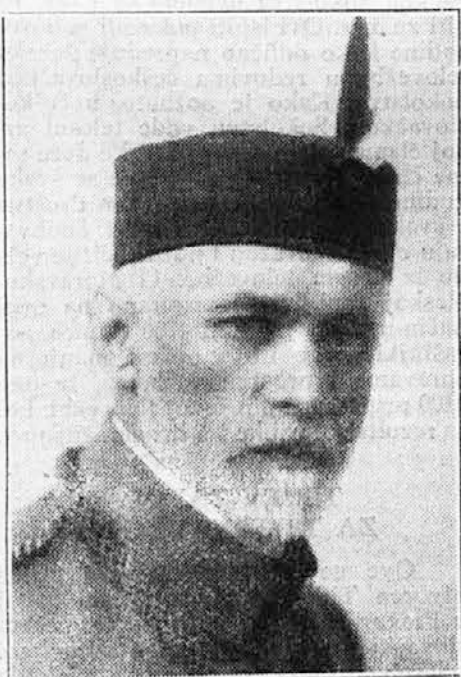
Novi izbor uprava naših društava i četa pokazao je, da su u tim upravama ostali stari, verni i prokušani sokolski borci, čija će briga biti da održavaju kontinuitet rada. Po slobodnoj volji članstva, uz ove našli su se i mnoga mlada braća i sestre, koji su se tako popeli na vodeća mesta pravo iz vežbaonice, koja im je iskovala značajevu, naoštirila duh i utvrdila ih u ustrajnosti i otpornosti. Tako je ovim jedinicama obezbeđen priliv mladih i svežih snaga, koje se na vrhovima neće rasplinuti, već koje će biti najčvršća veza između vežbaonice i uprave. Na taj način dolazi do izraza ono jedino pravilno načelo, da je sokolski rad jedan i jedini, koji ima da se očituje u uzgojnom načinu svih činilaca, pa vršili ovi svoje poslove u ovoj ili onoj grani sokolskog rada: mladi brat starosta i unapred će vežbati, a novi brat načelnik će opet zajedno s bratom prosvetitarom u upravi brizno i budno paziti, da se ne bi čime nepromišljenim pokvarili plodovi, koje je dala tvrda sokolska škola.

Kako je krasan pogled na sokolske jedinice, koje su pune života i koje teže napretku, a do čije zdrave jezgre ne može da dopre udar izvanjag vihora koji trga narodnu celinu, koji izazivlje sporeve i mute mir i slogu među braćom i sestrama jedne krvi i jednog jezika! Samo sokolsko društvo i sokolska četa stoje čvrsto i ponosno u tom moru razburkanih strasti kao znamenje zdravog i radosnog rada i kao jamstvo nepobedivosti ideala sokolskog bratstva. Nikakva sila izvan nas ne može

Jedan redak sokolski jubilej

60-godišnjica sokolskog rada braća Alojza V. Pragra,

Ovih dana slavi šezdesetogodišnjicu aktivnog sokolskog rada starešina Sokola u Kolinu, brat Alojzije V. Pragr, koji je dobro poznat i u redovima našeg Sokolstva, jer skoro nije bilo sleta u našoj zemlji, kojemu on ne bi učestvoval.

Brat A. V. Pragr

Odgodena smučarska lakmičenja Saveza SKJ na Pohorju

Radi veoma nepovoljnih snežnih prilika, smučarska takmičenja Saveza SKJ, koja su imala da se održe na Pohorju dne 31 januara te 1 i 2 februara o. god. odgođena su i održaće se dne 14, 15 i 16 februara o. god.

Radi ovoga ujedno je produžen i rok za naknadne prijave za ova takmičenja, t. j. do 7 februara o. god. Inače takmičenja će se održati tačno prema predviđenom programu.

Stanovanje i prehrana posefilaca olimpijskih igara u Garmišu i Berlinu

Za zimske olimpijske igre od 6 do 16 februara o. g. ima u Garmiš - Partenkirhenu i okolini na raspoloženju dovoljan broj soba. Cijene sobama s potpunom opskrbom su sledeće:

grupa I	Rm 12.— do RM 18.—
grupa II	Rm 9.— do RM 12.—
grupa III	Rm 7.— do RM 9.—
grupa IV	Rm 5.— do RM 7.—
grupa V	RM (u privat. kućama).

I za Berlin je predviđeno dovoljno soba. Za sada za sobe u Berlinu utvrdene su sledeće cene:

hotelske sobe od RM 4.— na više
privatne sobe od RM 3.—, 4.50 i 6.—
skupni stanovi od RM 1.—.

Sobe u Garmiš -Partenkirhenu i Berlinu mogu se, ako se unapred plate, poručiti već sada. Plaćati se može u Registermarkama (po 13.50 dinara).

Obavještenja daje Nemački saobraćajni biro, Beograd, Knežev spomenik 5.

da sruši i pokoleba te snage, koje rastu iz nas i koje se očituju u našoj kremenitoj volji za radom!

Pri takvom stanju stvari, koje nam unatoč svemu, prema iskazu naše savezne statistike, kaže ukupni porast do 25.000 novih pripadnika, živo mislimo na reči pokojnog brata Jindre Vanjička, koje je napisao 10 januara 1904 u »Sokolskom Vjesniku«, a koje su tako važne i značajne, kao da su rečene za današnje doba: »I opet je postala naša vera silnija, povratilo se je poverenje u samoga sebe i u vlastitu snagu. A ta vera je i toliko potrebna u današnje doba opće mlakosti i mrtvila, potrebna je u času, kada na vrata tvr-

Brat Pragr bio je u mladim godinama odličan vežbač — a vežba još i danas — takmičar, član prednjačkog zbora, kojemu je bio načelnik još sam dr. Miroslav Tirš, a godine 1889 vodio je i jednu od pobedničkih takmičarskih vrsta ČOS na međunarodnim takmičenjima u Parizu, kada je ČOS po prvi put učestvovala međunarodnim takmičenjima. Od godine 1882 učestvoval je skoro na svim sokolskim sletovima u domovini i ostalim slovenskim zemljama.

Brat Pragr je onaj, koji je u kolinjskom Sokolu uveo naraštaj, on je osnovao sokolsku župu Tirševu, kojoj je bio niz godina tajnik, a kasnije i njen starosta. Bjo je i član viora i predsedništva ČOS te član odbora SSS. Oko pedeset godina izdavao je i uređivao »Sbornik sokolski«, u kome je i pisao. Za svoje velike zasluge i upravo ogroman sokolski rad, primio je od ČOS veliku medalju, a bio je izabran i za počasnog člana viora ČOS, kao također i za počasnog starešinu sokolske župe Tirševu, čiji je danas starešina prvi zamjenik starešine ČOS brat Josip Truhlarž.

Brat Pragr, koji je još uvek duševno i telesno svež i čio te i danas kao starešina društva i član prednjačkog zbora živo saraduje u sokolskom životu i radu, bio je uvek kao pravi i oduševljeni Soko iskreni prijatelj našega Sokolstva i našega naroda. Iako mu je već 79 godina, on još i danas voli turistik i biciklistiku, a i vežba redovito sa starijom braćom. U privatnom životu br. Pragr, kao direktor štedionice i kulturni radnik, uživa velik ugled i poštovanje. Na njegovom jubileju čestita mu s najlepšim željama i jugoslovensko Sokolstvo. Na zdar!

Starešinstvo poljskog Sokolstva

Na zadnjoj skupštini Saveza poljskog Sokolstva izabrani su u starešinstvo Saveza sledeća braća: za starostu brat Franjo Arciševski, za prvog potstarostu br. Stanislav Celihovski, a za članove saveznog starešinstva braća: Franjo Pšezdziecki, Mihael Tereh kao tajnik, te Jozefat Galembiovski, dr. Teodor Drabčiek, dr. Mihael Mahsis, Česlav Sidorović i Evgenij Vunh.

Brat Frančišek Arciševski,
novi starosta Saveza poljskog Sokolstva

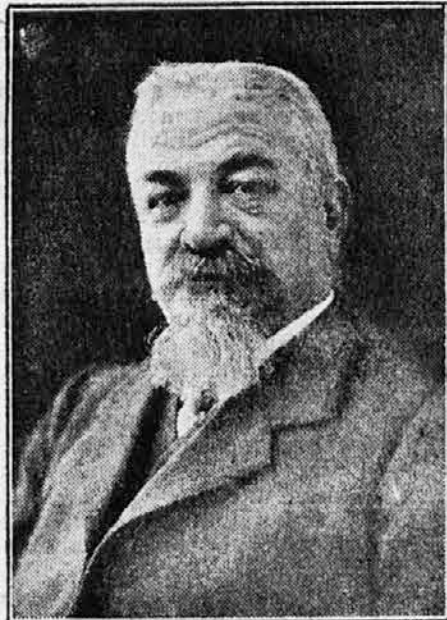
dave naše nacionalnosti udara neprijateljska ruka koja traži da se predamo. Još su u većini oni koji drže u šahu strašivce, one kojima je do koristi i one prave izdajice. Ipak, da li će još biti u većini i tada, kada umesto šaka budu na vrata naše tvrđave udarale sekire i kada budu na naš obrambeni zid tukli topovi? Jao narodu, čija je vera u samoga sebe slaba! Ne ponositi se s rodom, ne bahati se s bogatstvom ili s kakvom sličnom beznačajnošću, već samo uspešan rad, odvažnost tela i duha treba da bude tvoj ponos!»

Naš veliki brate, kako tačno razumemo tvoj viteški i junački poklič: Napredujemo, pobeđujemo delom!

25-godišnjica sveslovenskog kongresa u Sofiji

Pre četvrt veka

U nedelju dne 26 o. m. Slovensko društvo u Sofiji proslavilo je jedan istorijski događaj, 25-godišnjicu od znamenitog drugog sveslovenskog kongresa (prvi je bio u Pragu 1908), koji je bio održan u Sofiji 1910 godine, te kome su tada učestvovali brojni i najodličniji

Prof. S. S. Bobčev,
pretsednik Slovenskog društva u Sofiji
i Slovenskog kongresa u Sofiji 1910

pretstavnicu iz svih slovenskih zemalja (od vođa Sokolstva dr. Josip Sajner).

Na ovoj proslavi Slovenskog društva u Sofiji, pretsednik društva i pretsednik tadanjeg sotijskog kongresa, uvaženi prof. S. S. Bobčev, održao je prigodni govor, u kome je izneo istorijat ovog kongresa, njegove misli vodilje i težnje, kao i osnove kako da se ostvari puna slovenska solidarnost, učvrsti slovensko bratstvo i tako stvori jedna snažna i moćna duhovna slovenska zajednica. Ove težnje tadanjeg kongresa prof. S. S. Bobčev istakao je da treba i danas da budu težnje svih Slovena.

I jugoslovensko, kao i sve ostalo slovensko Sokolstvo, prateći najpažljivije svaki rad i nastojanje, koje ide u pravcu zblizavanja i bratske saradnje i solidarnosti među slovenskim narodima, i učestvujući i samo svugde najaktivnije u ovakvim plemenitim akcijama i radu u duhu svojih visokih načela slovenskog bratstva i uzajamnosti, u svojim redovima danas evocira sećanje na te velike slovenske dane u Sofiji prilikom drugog slovenskog kongresa. To tim više, što je — nakon jednog mučnog perioda koji je nastupio kratko iza toga, da se nekom paradoksalnom fatalnošću obori na plodove kojima je imao da urodi sotijski kongres — danas, možemo se nadati, opet nastupiti u odnosima među pojedim slovenskim narodima srećnijem doba, kada se među slovenskom braćom iznova ulažu napori i težnje da se krene onim spasonosnim putevima, koji su bili oertani za slovensko bratstvo i uzajamnost, za budućnost Slovenstva, istorijske godine 1910 u Sofiji.

Donosimo stoga ovaj članak našeg brata Rasta Pustoslemška, jednog od učesnika sveslovenskog kongresa u Sofiji 1910, a koji je objavljen i u »Jubilejnom listu«, izvanrednom prilogu koji je izdao »Slovenski glas« u Sofiji prigodom ove 25-godišnjice sotijskog kongresa. Za ovaj »Jubilejni list« napisali su svoje članke: prof. S. S. Bobčev, Sofija; dr. Karel Kramarž, Prag; N. Stanev, Sofija; dr. N. Bobčev, Sofija; dr. D. Vergun, Prag; dr. A. Hain, Prag; R. Pustoslemšek, Ljubljana; dr. A. Tresić - Pavišić, Split; dr. Rad. Košutić, Beograd; Jan Hejret, Prag; dr. Fr. Bučar, Zagreb; Ivan Ivanov, Sofija; Vl. Sis, Prag; N. Bižev, Sofija; dr. Josif Pata, Prag; Henrich Potocki, Varšava; N. Bižev, Sofija; Ilija Bobčev, Sofija; G. T. Pev, Sofija; V. Seizov, Sofija; A. Magr, Prag i Dimitrana Ivanova, Sofija.

Protoklo je četvrt veka otkada su održane u Sofiji znamenite slovenske svečanosti, kakvih malo beleži slovenska istorija.

Bilo je to u vreme, kada je slovenska ideja silno zatalasala slovenske mase, ulevajući im u srce svest, da se samo udruženim silama mogu obraniti i s uspehom opreti sve silnijim navalama zajedničkih neprijatelja.

Impuls delu za koncentraciju slovenskih snaga dao je poznati slovenski kongres u Pragu, koji je bio održan meseca jula 1908 god. Rad započeo u Pragu — koji je tako snažno bio poduprt i od kongresa slovenskih novinara, održanog meseca septembra iste godine u Ljubljani, — dosledno se nastavljao i Sofija, kao kulturno i političko središte bugarskog naroda, bila je određena za mesto, gde bi se imale jula 1910 da izvrše poslednje pripreme za saziv velikog slovenskog kongresa, koji je trebao konačno i definitivno da reši sva postojeća sporna pitanja među slovenskim narodima i da sve njihove sile i težnje usmeri u jednome pravcu.

I tako je u proleću 1910 god. Sofija postala centar svih slovenskih akcija, ona je bila mesto gde su sazivale svoje sastanke sve organizacije, koje su idejno i praktično delovale za slovensku stvar.

Prvi su se sastali dne 4 jula 1910 slovenski novinari, koji su u prisutnosti i s pristankom novinarskih zastupnika svih slovenskih naroda osnovali prvu sveslovensku organizaciju — »Sveslovenski savez novinara«.

Da se orišu ideje, koje su vladale na tom kongresu, navodimo samo kratke pasuse iz govora dvojice muževa: voditelja bugarske rusofilne stranke 90-godišnjeg Cankova i srpskog ministra Čurčina. Cankov je tada ustvrdio ovo: »Samo u radu za slovensku uzajamnost leži budućnost Slovenstva. A taj pak rad biće uspešan samo tada, ako Sloveni budu ublažili svoj surovi individualistički egoizam...« A Čurčin pak kliknuo je Bugarima: »Pokrijmo platem zaboravi sve što se među nama dogodilo pred 25 godina (srpsko-bugarski rat 1885). Budimo braća i podajmo jedan drugome ruke, jer niti smo mi niti ste vi krivi za nesreću, koja nas je razdvojila.

Dne 5 jula bio je u Sofiji otvoren slovenski lekarski kongres, kome su također učestvovali lekari iz svih slovenskih zemalja. Kongres je zaključio, da lekari osnuju sveslovensku lekarsku organizaciju. Ovu zamisao međutim nisu mogli izvesti, ali je ipak ostala ideja; pred nekoliko godina pak bila je ova organizacija ostvarena pod mnogo povoljnijim prilikama.

Tih dana, dne 7 jula 1910, otvorio je u Narodnom pozorištu u Sofiji dr. Karel Kramarž II opći slovenski kongres. Strah od panslavizma bio je tada u Evropi sveopći, a naročito je pred njim drhtala Austro-Ugarska, svesna svoje slabosti. Isto tako podigla je bila kampanju protiv ovog kongresa i nemačka i madžarska štampa, koja mu je već unapred pretskazivala potpuni fi-jasko. Ali dogodilo se baš obratno: još nikoja slovenska priredba nije bila posećena od tolikog broja odličnih muževa, i još ni jedna od njih nije završila s takvim moralnim uspehom, s kakvim je završio sotijski kongres.

Na tom zboru je dr. Kramarž precizirao idejni program slovenskog pokreta. Među ostalim, on je tada rekao: »Za naš pokret važe načela pune ravnopravnosti, pune slobode i punog bratstva za sve slovenske narode. To načelo je temelj svega našeg rada. Po tim načelima moraju se ravnati svi slovenski narodi bez iznimke. Svetao moment u našem trudu za slovensku stvar je činjenica, što su svi Južni Sloveni izjavili, da dolaze na kongres kao jedna nerazdruživa narodna skupina. Naša zadaća treba da bude da izvojtimo konačnu pobedu slovenskoj ideji. Jedina politika za nas smc da bude težnja da zblizimo slovenske narode i da među njima zgradimo silno zdanje slovenske uzajamnosti.«

Za ovim priredbama je na pravoslavnu Petrovo dne 12 jula sledio slet bugarskih Junaka, kome su po prvi put učestvovali također i slovenski Sokoli. Na taj slet pohodilo je tada pod vodstvom staroste dr. Ivana Oražna i više stotina Sokola iz jugoslovenskih krajeva. Sofija je i tada bila sva uskipela od slovenskog oduševljenja, a sotijskim ulicama odjekivali su veličanstveni

akordi slovenskih himna. Silno množstvo opajalo se je tada oduševljenjem za slovenske ideale, a njihovo geslo bilo je: »Naprej zastava Slave«.

A u tome oduševljenju plivao je tada i kraljevski Beograd. Preko Beograda vraćale su se tisuće i tisuće oduševljenih slovenskih gostiju, koji su u Sofiji bili učvršćeni u veri u lepšu slovensku budućnost i tu nagoveštali vaskrs slovenskog bratstva.

Val oduševljenja za slovenske ideale razlio se iz Balkana na sever i zapad i učvršćivao slovenske mase u veri, da će uskoro i Slovenima osvanuti veliki dan.

U istinu, tako se je to činilo! Najpre balkanski savez, nato balkanski oslobodilački rat. Bratska sloga srpskog i bugarskog naroda stvarala je čuda;

slovenska stvar triumfovala je na celoj liniji...

Ali nadodoše usudne godine 1913 i 1915, koje su mahom razorile sve što je bilo zgrađeno s tolikim žrtvama kroz duga desetleća i posvećeno na divnim slovenskim manifestacijama u Sofiji 1910...

Sada se vraćamo natrag na ono, što je bilo stvoreno 1910 godine i na tome temelju smo počeli da iznova gradimo zdanje slovenske uzajamnosti i slovenskog bratstva.

Da li će se i sada istorija ponoviti? Uzdamo se u svoju sreću i verujemo, da se ovoga puta neće ponoviti usudni događaji, koji su pre 22 i 20 godina tako kruto posegli u našu istoriju i skoro upropastili i Bugarsku i Srbiju.

Rasto Pustoslemšek, Ljubljana.

Visoko poljsko odlikovanje biskupa dr. Učelinija

Ovih dana Gradske poglavarstvo u Kotoru primilo je iz Varšave za preuzvišenog biskupa dra Franju Učelinija visoki orden Polonia Restituta II stepena s lentom, kojim ga je odlikovao pretsednik Poljske Republike. Kako preuzvišeni dr. Učelinij sada boravi na Lopudu, to će naročita općinska deputacija poći na Lopud i dru. Učeliniju predati ovo visoko odlikovanje.

Cestitom starini i našem dičnom sokolskom bratu, dru. Učeliniju, na ovom visokom odlikovanju i priznanju i jugoslovensko Sokolstvo čestita najsrdačnije!

Borba protiv štetnog upliva sporta u Češkoslovačkoj

Osim koristi donosi sport i mnogo štete. Od svih sena treba ga očistiti. Sportska komisija kod češkoslovačkog savetodavnog zbora za telesno vaspitanje živo se zanima ovim pitanjem, te izrađuje predlog za ograničenje štetnog upliva sporta, napose za ograničenje poseta boksačkih i nogometnih utakmica za mladež.

Kao sredstva preporučuje: javno upućivanje na štetne posledice, cenzuru izveštaja o utakmicama, zabranu, da sportske primadone — pojedinci — ne budu podupirane od vlasti, već nasuprot da budu podupirana takmičenja vrsta, na visokim školama neka bude ograničeno telesno vaspitanje samo na vredne: telovežbu, plivanje, atletiku, izlučivanje svije borbenih igara, u kojima dolazi u dodir pojedinac s pojedincom i potpora igara, kod kojih igrači ne dolaze u lični kontakt.

Iz navedenog vidimo, da je Sokolstvo sa svojim izviđanjem telesnog vaspitanja na pravom putu. Kl.

Zdravstvena propaganda u sokolskim jedinicama

Sprovođeni program rada uprave Saveza SKJ za 1935—1939 god., savezni lekarski osek u saglasnosti sa br. saveznim prosvetnim odborom odredio je u pogledu organizovanja »nedelje čistoće« u našim jedinicama sledeće:

Da se svake godine u sedmici, u koju pada 24 maj, dan Sv. Ćirila i Metodija, kada i Društvo za čuvanje narodnog zdravlja održava svoju nedelju zdravlja, u svim sokolskim jedinicama priredi što šira zdravstvena propaganda. Ovo se može izvesti samostalno ili uz pomoć organizacija mesnih društva za čuvanje narodnog zdravlja, a shodno t. 11 društvenog lekarskog poslovnika.

Ova priredba se ima sastojati iz predavanja i pouka o zdravlju, o njegovom značenju i načinu njegovog održavanja i unapređivanja. Naročito se ima tom prilikom istaći značaj čistoće za održavanje zdravlja: značaj čistoće vežbaonica, vežbačkog odela, lične čistoće vežbača i t. d.; zatim značaj telesne vežbe za ojačanje otpornosti organizma protiv bolesti; važnost privatne inicijative za rad na čuvanju i unapređenju zdravstvenih prilika u kući, u selu i u gradu i t. d.

Gde je moguće, mogu se izraditi u ovu svrhu i naročiti plakati za higijensku propagandu.

Ovim je dana samo šema izvođenja »nedelje čistoće«, a br. lekarskih i prosvetnih osecima župa ostavljaju se slobodne ruke u izvođenju ovoga programa. Savezni lekarski osek smatra, da ne treba iznositi naročite razloge koliko je ovakav poduhvat koristan po interese i vaspitanje našeg članstva.

Obnovite pretplatu na sokolske listove! Sokoli, pomozite svoju štampu!

Jedna lepa akcija mariborskih Sokola

Sokolska planinska kuća na Pohorju

Apel da svi naši Sokoli i Sokolice pomognu ovu akciju

Ko živi i učestvuje u aktivnom sokolskom radu i pogleda unatrag za jedno dobro desetleće, mora da utvrdi, kako je napredovao sokolski telesno-uzgojni rad u vežbaonici, kako je sve to više i usavršenijih letnjih vežbalista, kako Sokolstvo pruža svestranu mogućnost narodu za ojačanje duha i tela.

Medu najlepše i najuspešnije telesno-uzgojne grane, koje je sa sobom donelo i raširilo novo doba, ubrajamo turisticke, taborenje i smučanje. Nezaobilavni nam ostaju u sećanju izleti u planine, čar taborske vatre na zajednički život u prirodi, u planinama, uz reke i jezera, te smučarski izleti u zimsku prirodu. Od neprocenjive su koristi ove grane za sokolsku stvar ako ih gajimo u sokolskom krugu. Najlepše zajedničko bivanje u prirodi ne osvežuje samo duh i telo, već nam ono daje prilike i za bliže međusobno upoznavanje i za istinsko bratstvo i priučava nas na poštovanje i disciplinu. Za to nas i

raduje lepi razvoj i napredak ovih grana u našem Sokolstvu, koje sve češće priređuje zajedničke izlete, taborenja, smučarske tečajeve i takmičenja. S ovim u vezi došlo se ujedno i do spoznanja, da su nam za to potrebne stalne postojanke, da bi na taj način naše sokolsko članstvo i omladina bili u mogućnosti da u tome pogledu imaju u što većoj meri ono, što je inače dostupno i moguće samo imućnijima.

Radi ovih razloga porodila se zamisao o prvoj sokolskoj planinskoj kući na Pohorju, a nije ni čudo što se je ova ideja porodila baš u Mariboru, do koga skoro Pohorje i dopire svojim podnožjem. U Mariboru je na tisuće planinara i smučara, kojima je Pohorje takoreći drugi dom. Pa i u šestero mariborskih društava, kao i u brojnim društvima pod Pohorjem, na statine je planinara i smučara, koji iskorišćuju svaki slobodni dan za izlete na Pohorje, u letu pešice, a zimi smučkama. Za našu

deću i naraštaj nema veće radosti nego ako ih njihov vodnik povede na izlet na pohorske vrhove. Zato su mariborski sokolski planinari i smučari i postavili sebi cilj da na Pohorju sagrade vlastitu sokolsku postojanku, a što se je već prošle godine počelo i da ostvaruje.

Nad Mariborom diže se na Reškome Vrh 1146 m visoko Razglednik, do koga se stiže iz Maribora za 3 časa. Ako se krene od Razglednika prema zapadu, položiti put vodi po grebenu prema Ruškoj kući (1250 m). Za cigla pola časa stiže se na prostrani prostor posećene šume. Preko 30 hektara goleti tu se rasprostire delomice položito a delomice strmo prema severu, odakle puca pogled na dravsku dolinu, na sav pogranični lanac Kozjaka, dalje na Gradac i visoko gorje u pozadini. To zemljište kupilo je lani Sokolsko društvo Maribor-Matica. Ovo zemljište obuhvata preko 54 hektara što šume što goleti, zasade mladom šumom, gde se pružaju idealni valoviti smučarski tereni u visini od 1050—1230 m, dakle sa 180 m visinske razlike. Na najlepšem delu toga kraja urediće se na površini od više hektara teren za smučanje, a u šumi, pod jakim izvorom s dovoljnim padom za vodovod, u zakloništu, izabran je prostor za sokolsku planinsku postojanku. Tu je projektovana prostrana zgrada od 16 x 9 m, koja već svojom vanjšinom odaje, da je namenjena zajednici, brojnom sokolskom članstvu. U nacrtu predviđene su pored stanovanja za opskrbitelja i sviju potrebnih nuzgrednih prostorija i tri veće zajedničke spavaonice s 56 ležaja, prostrana blagovaonica, a za pojedine skupine još dve sobe s 4, odnosno 3 kreveta. Ova planinska kuća imaće i tu prednost, što će se u njoj neposrednoj blizini projektirati dve ceste: jedna udobna automobilska, koja će voditi iz Reke do Mariborske kuće, a koja je u najvećem delu već dograđena, i druga već početa cesta, koja će voditi iz Ruša na Rtšku kuću. Najbliži dostup do sokolske planinske kuće biće iz stanice Ruše ili Bistrice kod Ruša, odakle će se moći do nje doći za dva dobra časa, a također i preko Limbuša, Pekre i Maribora vode dobri putevi; od pruge pak Maribor—Celje najkraći dostup biće od postaje Hoče po novoj cesti od Reke preko Mariborske kuće, koja je udaljena jedva pola časa.

ISPITI U ŽENSKIM ODELJENJIMA U ČEŠKOSLOVAČKOM SOKOLSTVU

U ženskim odeljenjima češkoslovačkog Sokolstva uvedeni su t. zv. ispiti znanja. Ovi ispiti pokazali su i ove godine kako odlično napreduje ženska telovežba u redovima češkoslovačkog Sokolstva. Kako je poznato, u češkoslovačkom Sokolstvu vode telesni uzgoj članice, naraštajki i ženske dece same članice. Ispiti znanja vrše se svake godine, i to posebice za svako društvo i svaku vežbačicu. Ovi ispiti obuhvataju opću telovežbu i najrazličitije vežbe iz proste telovežbe. U Moravskošleskoj župi bilo je ispitano na ovaj način u prošloj godini 4700 članica, naraštajki i dece, i to u općem znanju na spravama i prostim vežbama, te oko 2100 pripadnica u prostoj telovežbi. Isti je rezultat otprilike i u drugim župama.

TIRŠEV ZAVOD ZA TELESNI UZGOJ

Ove godine biće po svoj prilici otvoren Tiršev dom za telesni uzgoj u Pragu. Tako je barem izjavio češkoslovački ministar narodnog zdravlja i telesnog uzgoja. Po tome se vidi, da je češkoslovačka vlada konačno ipak odlučila da udovolji željama svih telesno-uzgojnih organizacija i stvarnoj državnoj potrebi. Radovi na podizanju ovog doma već su započeli i biće po svoj prilici dovršeni do jeseni, kada bi se imao otvoriti ovaj toliko očekivani zavod.

KUŠNJA SOKOLSKE SPREME

Župa Podbelogorska u Pragu izvršila je uzburu svog članstva putem praškog radia kao i pomoću hitnih okružnica, koje je rputila na sva društva i sve pojedince. U određeni čas sabrali su se na određenim mestima 864 člana, koji su na to otišli na župsko zbornom mesto i dalje na određeni cilj. Sakupljeno članstvo su pozdravili župski načelnik, župski starosta i mnoga druga braća, a nato su učesnici ove uzburne otišli u obližnju artiljerijsku kasarnu, gde su imali zajednički vojnički ručak. Iza ručka pokazivali su im artiljerijski oficiri i podoficiri razne pojednosti iz artiljerijskog roda oružja.

Kako Češkoslovačka propagira Sokolstvo u stranom svetlu

Nastojanjem češkoslovačkog poslanstva u Štokholmu, nedavno je u svim većim mestima Švedske vršena propaganda za Sokolstvo. Predavao je Joan Otoson iz Tarna o temi: »Sokolski pokret u Češkoslovačkoj, najznačajniji telovežbački narodni pokret u svetlu«.

U Tatranskoj Lomnici, ispod Visoke Tatre, osnovana je sokolska četa. Ovo je do sada jedina četa u tatranskom pogorju. Četa broji 54 člana i 18 dece.

RAZNE VESTI IZ SLOVENSKOG SOKOLSTVA

SOKOLSKO DRUŠTVO VINOGRADI

Najveće sokolsko društvo u češkoslovačkom Sokolstvu je sokolsko društvo Vinogradi. U ovom društvu sada vežba oko 500 članova, i to prosečno na 1 sat 367; 201 naraštajac, prosečno na sat 181, te 893 muške dece, prosečno na sat 753. Muškom prednjačkom zboru podređeni su još i ovi telesno-uzgojni oseci: mačevalački, smučarski, jačački, lakoatletski, osek za hazenu, odbojku i streljanje iz luka i osek za košarku. Članica vežba 558, prosečno na sat 395; naraštajki 262, prosečno na sat 169; ženske dece 812, prosečno na sat 618. Sokolsko društvo Vinogradi sprema se da podigne veliki sokolski dom na svojem zemljištu u Rigrovom vrtu nad Vinogradima, jer su sadanje društvene prostorije i suviše tesne za ovolik broj vežbača. Društvo izdaje i svoj mesečni list.

ISPITI U ŽENSKIM ODELJENJIMA U ČEŠKOSLOVAČKOM SOKOLSTVU

U ženskim odeljenjima češkoslovačkog Sokolstva uvedeni su t. zv. ispiti znanja. Ovi ispiti pokazali su i ove godine kako odlično napreduje ženska telovežba u redovima češkoslovačkog Sokolstva. Kako je poznato, u češkoslovačkom Sokolstvu vode telesni uzgoj članice, naraštajki i ženske dece same članice. Ispiti znanja vrše se svake godine, i to posebice za svako društvo i svaku vežbačicu. Ovi ispiti obuhvataju opću telovežbu i najrazličitije vežbe iz proste telovežbe. U Moravskošleskoj župi bilo je ispitano na ovaj način u prošloj godini 4700 članica, naraštajki i dece, i to u općem znanju na spravama i prostim vežbama, te oko 2100 pripadnica u prostoj telovežbi. Isti je rezultat otprilike i u drugim župama.

TIRŠEV ZAVOD ZA TELESNI UZGOJ

Ove godine biće po svoj prilici otvoren Tiršev dom za telesni uzgoj u Pragu. Tako je barem izjavio češkoslovački ministar narodnog zdravlja i telesnog uzgoja. Po tome se vidi, da je češkoslovačka vlada konačno ipak odlučila da udovolji željama svih telesno-uzgojnih organizacija i stvarnoj državnoj potrebi. Radovi na podizanju ovog doma već su započeli i biće po svoj prilici dovršeni do jeseni, kada bi se imao otvoriti ovaj toliko očekivani zavod.

KUŠNJA SOKOLSKE SPREME

Župa Podbelogorska u Pragu izvršila je uzburu svog članstva putem praškog radia kao i pomoću hitnih okružnica, koje je rputila na sva društva i sve pojedince. U određeni čas sabrali su se na određenim mestima 864 člana, koji su na to otišli na župsko zbornom mesto i dalje na određeni cilj. Sakupljeno članstvo su pozdravili župski načelnik, župski starosta i mnoga druga braća, a nato su učesnici ove uzburne otišli u obližnju artiljerijsku kasarnu, gde su imali zajednički vojnički ručak. Iza ručka pokazivali su im artiljerijski oficiri i podoficiri razne pojednosti iz artiljerijskog roda oružja.

Kako Češkoslovačka propagira Sokolstvo u stranom svetlu

Nastojanjem češkoslovačkog poslanstva u Štokholmu, nedavno je u svim većim mestima Švedske vršena propaganda za Sokolstvo. Predavao je Joan Otoson iz Tarna o temi: »Sokolski pokret u Češkoslovačkoj, najznačajniji telovežbački narodni pokret u svetlu«.

U Tatranskoj Lomnici, ispod Visoke Tatre, osnovana je sokolska četa. Ovo je do sada jedina četa u tatranskom pogorju. Četa broji 54 člana i 18 dece.

Sokolsko predavanje na univerzitetu u Pragu

Na praškom univerzitetu održaće ovih dana prof. dr. Kavalir medicinarima predavanje o temi: Vežbovne grane i mišićje. Ovo predavanje u prvom je redu namenjeno studentima medicine, koji su udruženi u sokolskim zdravstvenim osecima.

Češkoslovački Sokol u Sofiji

Češkoslovački Sokol u Sofiji radi vrlo lepo. Tamošnji Sokoli podigli su velik Narodni dom i u njemu uredili vrlo lepu vežbaonicu za svoje društvo. Pred nekoliko vremena održalo je društvo uspešnu akademiju, na kojoj je u raznim tačkama nastupilo 23 člana i 20 članica. Program su zaključili pevanjem raznih češkoslovačkih pesama.

UKRAJINSKO SOKOLSTVO U POLJSKOJ

Ukrajinsko Sokolstvo u Poljskoj Republici pokazuje u zadnje vreme sve življi rad. Tako je savezno vodstvo izradilo za 1936 god. nacrt rada za svako sokolsko gnezdo, kako oni nazivlju sokolska društva. Ovaj je nacrt potpun u svakom pogledu. Uz ovo raspisalo je i neko tiho takmičenje u izvršavanju sokolskih dužnosti i izradilo i za to naročitu ocenjivačku lestvicu. Ona jedinica, koja ispuni točno sve ono, što savezno vodstvo zahteva u upravnom i stručnom pogledu, dobija 100 točaka i uvrštava se među odlična sokolska društva. Inače će organizacija ove godine posvetiti najveću pažnju sokolskom uzgoju svojeg članstva u idejnom pogledu. Savezno vodstvo zastupa mišljenje, da mora svaki član po mogućnosti proći kroz vežbaonicu i ujedno polaziti idejne škole, u kojima će se tumačiti zadaci ukrajinskog Sokolstva. U telovežbenom pogledu naredio je Savez svojim jedinicama, da izvrše unutrašnje utakmice za najboljeg vežbača i vežbačicu. Ujedno im preporučuje i priređivanje prednjačkih tečajeva u zajednici sa susednim društvima, ako to pojedina društva ne mogu sama da izvedu. U tom radu pomagaće jedinice savezni prednjači. U jedinicama se sistematski uvodi vežbanje na konju; u većini jedinica do sada uopće nisu poznavali tu vrstu sprava.

Ukrajinsko Sokolstvo u Lavovu

U Lavovu, središtu ukrajinskog Sokolstva, deluje više sokolskih društava. Među tim društvima počela je u zadnje vreme živa bratska utakmica, kao što to svuda biva gde u jednom mestu ima više sokolskih društava. Savezno vodstvo zbog toga je održalo takmičenje između sokolskog društva Batjko i sokolskim društvima III, IV, V, na kojima su učestvovali članovi i članice. Zbog velikog broja prijavljene braće i sestara savezno je vodstvo održalo takmičenja u višem i nižem odeljenju, te među početnicima. Svega je takmičilo 16 sestara i 36 braće.

POSETA MORAVSKIH ŽUPA POTKARPATSKOJ RUSIJI

Sokolske župe u Moravskoj odlučile su da ove godine posete Potkarpatsku Rusiju, t. j. najistočniji deo češkoslovačke države, koji većinom obitavaju Rusi. Tamošnje sokolske jedinice udružene su u župu Potkarpatske Rusije, čije je sedište u Užhorodu. Župa broji 19 društava sa 1857 pripadnika. Moravske župe priredile su prvih dana meseca januara u Brnu vrlo dobro posećena predavanja o Potkarpatskoj Rusiji, gde su o prilikama i važnosti te pokrajine predavali poznatiji tamošnjih prilika. Predavanja je vodio savezni prosvetar br. Antonjin Krejči iz Brna.

Sokolsko društvo u Hamburgu, u Nemačkoj, u zadnje je vreme vrlo ojačalo. Dobilo je prostranu i lepu vežbaonicu u državnoj gimnaziji i odmah započelo s intenzivnim radom. U martu ove godine društvo će prirediti takmičenje članstva i naraštaja.

Godišnje skupštine naših jedinica

Glavna godišnja skupština Sokolskog društva Zagreb VII

U nedelju 26 januara održala se je glavna godišnja skupština Sokolskog društva Zagreb 7 uz učestvovanje lepog broja članova i članica. Skupštinu je otvorio u 10.30 sati zamenik starešine br. Levaj Marin. Od strane br. župe prisustvovao je izaslanik br. Debeljak. Brat Levaj osvrnuo se je na prilike u kojima se kretao rad od osnutka do danas u ovom najmlađem društvu u Zagrebu. Pročitao je i poslanicu br. Saveza. Zatim su tajnik i svi funkcioneri pročitali svoje izveštaje iz kojih se vidi, da se je društvo i pored mnogih i mnogih neprilika s kojima se borilo, ipak održalo na visini. Izbor upravnog odbora izvršen je po sporazumu jednodušno. Izabrani su: starešina br. Levaj Marin, zamenik br. Nečak Svetozar, tajnik br. Đukić Risto, prosvetar br. Rakasović Vlado, načel-

nik br. Panjković Ivanko, zamenik br. Ević Bogdan, načelnica s. Obradović Neda, blagajnik br. Narančić Milan, odbornici: Holer dr. Dragan, Bendiš Ivo, Ilanković Josip, Singer Slavko, Stucin Vlado, Hirsč Mihajlo, zamenici: Ahmulić Jusuf, Potkrajac Milan, Buterlin Antun, Pivelić Josip, Mandić Milena, Štern Josip, u revizioni odbor: Maruševski Sergij, Voplakal Franjo, Zunić Branko, Molnar Aleksandar, Anžlovar Andrija i Nižić Ivan.

Pošto je uzeo reč brat starešina Levaj i zahvalio se na poverenju, pozvao je sve članstvo na saradnju za sokolske ideale, za dobro Kralja i Otadžbine, a u istom smislu govorio je i brat Debeljak. Skupština je završila uz burno klicanje Kralju i Jugoslaviji.

NATEČAJ za župnega prednjaka

Sokolska župa Ljubljana razpisuje mesto župnega prednjaka. Pogoji za sprejem so sledeći: Telovadna izrjenost srednjega oddelka, popolno poznavanje sokolskega telovadnega sestava in metode. Prosilci morajo predložiti svoji prošnji tudi izpričevalo o napravljenem župnem prednjaškem izpitu. V svojih prošnjah je treba navesti najpodrobnejše dosedanje sokolsko udejstvanje in jih nasloviti na načelnništvo Sokolske župe Ljubljana vsaj do 12. februarja t. l.

Sokolska planinska kuća na Pohorju (projekat)

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • BEOGRAD

Glavna skupščina Sokola Ribnica na Dolenjskem

Matica dolenskega Sokolstva v ribniški dolini, marljivi ribniški Sokol, ki stopa z letošnjim letom v svoj tridesetletni jubilej, je imel v nedeljo 19. t. m. popoldne v dvorani Sokolskega doma izredno obiskani zbor. Zborovanje je vodil starosta br. Ivan Arko ml., ki je po uvodnih formalnostih toplo pozdravil zastopnika Sokolske župe v Ljubljani br. Antona Čotarja. Skupščini je prisostvoval tudi zastopnik oblasti iz Kočevja. Brat starosta se je v svojem lepem programatičnem govoru dotaknil vseh dogodkov preteklega leta ter orisal naloge Sokolstva z naš udeleženi narod. Omenil je, da bo društvo letos proslavilo 30letnico svojega obstoja, zato se morajo vsi oprizeti dela, da bo proslava res veličastna. S pieteto se je brat starosta ob zaključku svojega govora spomnil nepozabnega prvga Sokola blagopokojnega Viteškega Kralja, vzvišene matere kraljice Marije in našega mladega kralja Petra II. Zborovalci so počastili spomin kralja Mučenika s klici »Slava«, Nj. Vel. kraljiči in kralju Petru pa zaklicali »Zdravo«.

Po čitanju poslanice Saveza SKJ je poročal tajnik br. Smalc. Najprej se je spomnil umrlih bratov in sester, kojih spomin so zborovalci počastili s klici »Slava«, nato pa orisal delo društvene uprave v preteklem letu. Iz statistike je razvidno, da je imelo društvo konec leta 1935: 126 članov, 51 članic, 7 naraščajnic, 10 naraščajnikov, 66 ženske in 50 moške dece, skupno 310 pripadnikov. Uprava je imela med letom 39 sej, na katerih so se obravnavale važne društvene zadeve. Načelnik br. Tone Oražem je omenjal delo v telovadnici, razne nastope in izlete ter tekme. Povsod je društvo častno nastopalo, omembe vredna sta zlasti društveni nastop in akademija v proslavo sokolskega in državnega praznika 1. decembra.

O prosvetnem delu je poročal br. Ivan Kadunc. PO je imel sedem odsekov: godbenega, pevskega, predavateljski odsek za tisk, dramatični, knjižnični in kino odsek. Zelo marljivi so bili odseki godbeni, predavateljski, dramatični in kino odsek. Slednji je vprizoril 141 predstav, med temi 13 kulturnih. Iz gospodarskega poročila je bilo razvidno, da znaša vrednost inventarja v Sokolskem domu 37.000 Din. Blagajniško poročilo pa izkazuje Din 30.956 dohodkov in Din 25.241 izdatkov. Po poročilu nadzornega odbora je bila soglasno izrečena br. blagajniku in upravi razrešnica, istotako je bil soglasno sprejet proračun za leto 1936., nakar je pozdravil in pohvalil delo ribniškega Sokola župni delegat br. Anton Čotar.

Pri volitvah je bila nato soglasno izvoljena naslednja uprava: starosta br. Filip Peterlin, podstarosta br. Ivan Arko ml., načelnik br. Tone Oražem, podnačelnik br. Tone Valentinčič, načelnica sestra Rada Juvančeva, podnačelnica sestra Marija Pucova, prosvetar br. Ladislav Vanič, tajnik br. Tone Smalc, blagajnik br. Emil Pakiž, statističar br. Rudolf Petrič, gospodar br. Tone Čušarek, člani uprave bratje Rudolf Šepec, Jakob Pucelj, Ivan Klun, Jože Lovšin, Mirko Arko, namestniki bratje Stefan Lovšin, Debeljak Janez, Anton Dimnik; nadzorni odbor bratje Franc Picek, Franc Križman, Rudi Pirker; namestnika brata Tone Jurečič, Adi Erhovnic; častno razsodišče: br. Slavo Švajger, Jože Kobentar, Ivan Kadunc, Jože Ančič in dr. Janez Oražem.

Pri slučajnostih se je obravnavalo več važnih internih vprašanj, zlasti glede proslave 30letnice društvenega obstoja, nakar je br. starosta zaključil uspešno sokolsko zborovanje. — J. H.

Uspešno delo viškega Sokola v letu 1935

Naše marljivo sokolsko društvo je 19. t. m. polagalo obračun svojega dela za preteklo leto z izredno dobro obiskano glavno skupščino. Starosta br. Pavle Borštnik je po uvodnih formalnostih najprej toplo pozdravil zastopnika Sokolske župe Ljubljana polkovnika br. Mihajla Bakiča in zastopnika časopisja, nato se pa s pieteto najprej spomnil blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I Udinitelja, kojega spomin so zborovalci počastili s trikratnimi klici Slava!, nato pa nazdravil mlademu kralju Petru II med burnimi vzkliki »Zdravo!«. Enako so s pieteto počastili zborovalci spomin tragično umrlega zborovalca br. Mirka Gombača. Brat starosta se je nato spomnil vseh važnejših dogodkov preteklega leta ter izrek toplo zahvalo vsem dobrotnikom društva, posebno br. Avgustu Vaprotu in viški občini. Pozval je vse branike in viške občine. Pozval je vse branike in sestre k vztrajnemu sokolskemu delu, zlasti v današnji dobi, nato pa je prečital poslanico Saveza SKJ, ki je našla iskren odziv med zborovalci.

Tajnik br. Viktor Ambrož je nato v tajniškem poročilu omenjal delo društvene uprave, ki se je sestala k 12 rednim, 4 izrednim, 1 žalni in 1 svednim seji. Iz društvene statistike je razvidno, da je med letom izstopilo iz društva vse tisto, kar je prišlo v sokolske vrste zgolj iz sebičnih nagibov, zato so se sokolske vrste zredile in prečistile. Ostalo je samo to, kar je prečesto prave Tyrševe sokolske misli. Društvo šteje 227 članov, 64 članic, 20 naraščajnikov, 24 naraščajnic in 109 oboje dece, skupno 444 pripadnikov. Med letom se je društvo močno trudilo, da bi se izvršila prepotrebna adaptacija Sokolskega doma, kar pa je spričeno pomanjkanja denarnih sredstev in slabšo uspele akcije za brezobrestno posojilo odpadlo. Najpomembnejša svečanost v preteklem letu je bilo odkritje spomenika in zasadiitev spominske lipe Viteškemu kralju, ki se je izvršila na pobudo viškega Sokola kar najsvetanejšje in je znova pokazala, kako nacionalni Vič žaluje za svojim nepozabnim vladarjem. Sokol je priredil komemoracijo ob obletnici kraljeve smrti, svečano proslavil kraljev rojstni dan, proslavil prvi december in sodeloval pri prireditvah bratskih društev itd.

Načelnik br. France Križaj se je v svojem poročilu dotaknil predvsem dela v sokolski telovadnici, ki je bilo dokaj zadovoljivo. Telovadba je vodil s pomočjo prednjaškega odbora, ki je štel 7 bratov in 4 sestre. Za izobrazbo prednjakov je priredil društveni prednjaški tečaj, ki je trajal dva meseca in je lepo uspel. Vse delo je bilo posvečeno javnemu nastopu in telovadni akademiji, ki sta v vsakem pogledu lepo uspela. Telovadci in telovadke so se udeležili nastopov bratskih društev v bližnji okolici, na vsejunški zlet v Sofiji pa je pohitelo 15 bratov s pra-

porom. Končno je br. načelnik pozval vse brate in sestre, tudi starejše, da marljivo hodijo k redni telovadbi, ki je glavni cilj vsakega sokolskega društva.

Iz blagajniškega poročila br. Karla Podlogarja je bilo razvidno, da so bile društvene finance kljub krizi dokaj ugodne, saj je imelo društvo 22.532 Din dohodkov in 19.959 Din izdatkov, do čim znaša čisto društveno premoženje 44.836 Din. Prosvetno delo, ki ga je vodil prosvetar br. Marjan Willenpart je bilo pestro in v vsakem pogledu zadovoljivo. Prosvetni odbor se je oživljal v dramskem odseku, godbenem, lutkovnem, mladinskem, knjižničnem in poročevalskem. Zal, da je prenehal z delovanjem pevskega odseka. PO se je udeležil medžupnega lutkarskega tečaja v Ljubljani, župnih lutkovnih tekem, kjer je zasedel I. mesto, priredil pa ciklus predavanj, poslovlil večer, miklavževanje, božičnico in silvestrovanje, dalje organiziral proslavo rojstnega dne Masaryka, kralja Petra II, obletnico kraljeve smrti ter proslavo 1. decembra. Uspešno je sodeloval tudi pri akademiji ob priliki odkritja spomenika kralju Mučeniku.

V imenu nadzornega odbora je poročal br. Jože Mesec, ki je pohvalil vzorno poslovanje br. blagajnika in uprave ter predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta. Ko je bil sprejet še proračun za leto 1936., ter blagajniško poročilo društva za zgradbo Sokolskega doma, je pozdravil zborovalec v imenu župne uprave polkovnik br. Mihajlo Bakič, ki je pohvalil vzorno delovanje viškega Sokola, očrtal naloge Sokola zlasti v današnji dobi in pozival navzoče, da delajo v duhu idej nepozabnega Viteškega kralja, imajoč vedno pred očmi njegovo poslednje naročilo »Čuvajte Jugoslavijo!«. Besedam br. polkovnika Bakiča so sledile navdušene ovacije, zlasti se potem ko se je za iskrene in bodrilne besede zahvalil br. starosta.

Sledile so nato volitve nove uprave, ki je bila soglasno izvoljena. Upravo bodo tvorili: starosta br. Pavle Borštnik, podstarosta br. Rudi Marenčič, načelnik br. France Križaj, podnačelnik br. Janez Kranjc, načelnica Mi-mi Grošljeva, podnačelnica Tilka Brodnikova, prosvetar br. Rudi Marinčič, tajnik br. Marjan Willenpart, blagajnik br. Karel Podlogar; odborniki bratje Jože Kokole, Rudi Pišlar, Viktor Ambrož, Lipe Kosce, Viktor Jeločnik, Bruno Borštnik, Avgust Dacar, Mirko Knez, Janez Gašperin, Maks Rozman, Rado Jurman, Srečko Ambrož, Janez Marn, Albert Jakopič, Ivan Marinčič; nadzorni odbor bratje Jože Mesec, Ivo Hartman, Jože Zavašnik; častno razsodišče bratje dr. Gašper Pekle, Jože Mesec, Vinko Zalet, Viktor Jeločnik; praporščaka br. Stane Brodnik in br. Avgust Dacar. Delegati za župno skupščino bratje Pavle Borštnik, France Križaj in Marjan Willenpart. J. H.

Glavna skupščina Sokolskog društva Mokrin

12. januara 1936. god. održavana je glavna skupščina našega društva. U ime bratske župe istoj je prisustvoval brat Stevan Sremac, starešina Sokol. društva Vel. Kikinda. Skupštinu je otvorio starešina društva br. Dušan Adamov, pozdravljajući članove i pozivajući ih na još agilniji rad u novoj godini. Zatim su pročitani izveštaji pojedinih funkcionera, koji su primljeni jednoglasno. Iz izveštaja se vidi, da je društvo u prošloj godini bilo aktivno u svakom pogledu. Nabavljena je i osvećena društvena zastava, a društvo je također dobilo potrebne prostorije u »Domu Kralja Petra I. Osloboditelja«. Društvo je održalo javan čas, učestvovalo na okružnom kao i na župskom sletu, nabavilo u toku godine mnogo novih knjiga, kojih ima danas 400, održana su sela, pozorišne predstave i igranke. Naročito je za pohvalu rad pozorišnog oteka, i prihodi su u ovoj godini bili dosta lepi, dvostruki nego što je budžetom bilo predviđeno. Posle izveštaja izabrana je nova uprava, u koju su ušli: starešina: Dušan Adamov, zam. starešine: Lazar Malogajski, tajnik: Dragutin Stefanović, prosvetar: Milivoj Stepanov, načelnik: Aca Staničić, zamienici: Uroš Malenčić i Slavko Dobrosavljev, načelnica: Anđelka Malenčić, zamienica: Nada Sečanska, blagajnik: Dušan Petrović i 10 članova uprave, kao i revizioni odbor i sud časti. D. A.

Glavna skupščina Sokolskog društva Maslovare

U nedelju 19. januara o. g. održala se je u Maslovarama 7 redovna skupščina Sokolskog društva.

Interesovanje za ovu skupštinu bilo je veoma veliko, što se videlo i po odzivu članova i po veoma živom diskusiji, vodenoj nakon izveštaja pojedinih funkcionera, a naročito tajnika, načelnika i prosvetara. Donešeno je i nekoliko važnih zaključaka, koji će biti od velike koristi u radu iduće 1936. godine.

Posle izveštaja nadzornog odbora data je razrešnica staroj upravi i izabrana nova, u koju su birani: starešina S. Sjerikov, zamienik L. Jotanović, tajnik M. Pračić, blagajnik L. Miljanović, načelnik M. Radić, zamienik M. Terzić, načelnica K. Mozenić, prosvetar M. Obradović, knjižničar R. Potočan, gospodar B. Ponić, statističar D. Šebić, referent za kino i radio Sv. Klječić i dobornici: ing. Uršić, G. Jatanović, S. Petković, R. Aščić, J. Milanović. Osim toga izabran je sud časti, prosvetni i tehnički odbor.

Glavna skupščina Sokolskog društva Supetar

Mesno je Sokolsko društvo održalo u nedelju dne 26. januara 1936. svoju redovitu glavnu godišnju skupštinu. Poset je bio velik. Nakon primljenih izveštaja društvenih funkcionera starešina je podneo izveštaj o dosadanjoj akciji za gradnju društvenog doma, koji će nositi ime blagopokojnog Viteškog kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Po tom izveštaju fond za gradnju Sokolskog doma ima dosad gotovine Din 70.000, koji je novac položen kod filijale Državne hipotekarne banke u Splitu. Izgleda, da će akcija za isti dom biti dovršena kroz ovu godinu, te dom biti u gradnji početkom 1937. godine. Uz male je izmene birana stara uprava na čelu s dosadašnjim starešinom br. dr. Antunom Lučić-Roki-om. Za zamienika starešine izabran je ugledni mešćanin i dobar Sokol brat Goić Ivo. Nadati se je daljnjem uspešnom radu društva.

Glavna skupščina Sokolske čete Donji Klasnić

Ova četa održala je svoju III godišnju glavnu skupštinu 2. I. 1936.

Skupštinu je otvorio starešina brat Momčilović, koji je u glavnim crtama prikazao rad čete u prošloj godini. Svoj govor je završio poklicima Nj. Vel. Kralju Petru II, što je prihvaćeno živim aplauzom.

Zatim su četni funkcioneri pročitali svoje godišnje izveštaje, koji su jednoglasno usvojeni. Pretresen je proračun za 1936. godinu, koji je prihvaćen. Bilo je govora i o uredjenju sokolskog vojnika.

Po datoj razrešnici staroj upravi, birana je nova, u koju su ušli: starešina Dušan Momčilović, zamienik Dmitar Škiljo, tajnik Stevo Sarapa, prosvetar D. Momčilović, načelnik Vasilj Vučković, zamienik Sarapa Nikola, blagajnik Sarapa Jovan, Revizori: Prodanić Stojan i Ognjenović Adam, zamienici Damjan Zrakić, Jorjić Nikola i Simo Vukičević. Odbornici: Petar Vučković, Mile Vilenica, Ilija Šikanja, Ostoja Jović, Pero Pavić, zamienici: Dankin Ivan, Vučković Nikola, Petar Obradović, Vukičević Duro i Dmitar.

Glavna skupščina Sokolske čete Golubinci

Dne 19. januara 1936. god. ova je četa održala glavnu godišnju skupštinu, na kojoj su podnešeni izveštaji svih funkcionera o radu čete u 1935. god. Iz podnesenih izveštaja vidi se, da četa normalno radi, a jedina joj je smetnja u radu neimanje vlastite vežbaonice.

Nova uprava sastavljena je ovako: starešina: Milan Andrić, zam. starešine: Stevan Kostić, tajnik: Luka Perazić, načelnik: Viktor Vencl, načelnica: Milana Gajić, prosvetar: Andrija Tomić, blagajnik: Rada Zivanović, knjižničar: Anđelka Mihajlović, četni lekar: dr. St. Radovanović.

Četa ima sve kategorije i to: članstva 94, naraštaja 16, dece 75. Ukupno 185.

Organizovan je i odbor za gradnju doma, čiji fond ima 6275 din. L. P.

Glavna skupščina Sokolske čete Divoselo

Naša je četa održala svoju godišnju glavnu skupštinu 12. januara o. g., koja je bila vrlo dobro posećena. Delegat br. matičnog društva Gospić bio je br. Bulart. — Posle kratkog govora br. starešine prešla je glavna skupščina na dnevni red t. j. čitanje izveštaja. Svi

Okružni prednjački tečaj u Belom Manastiru

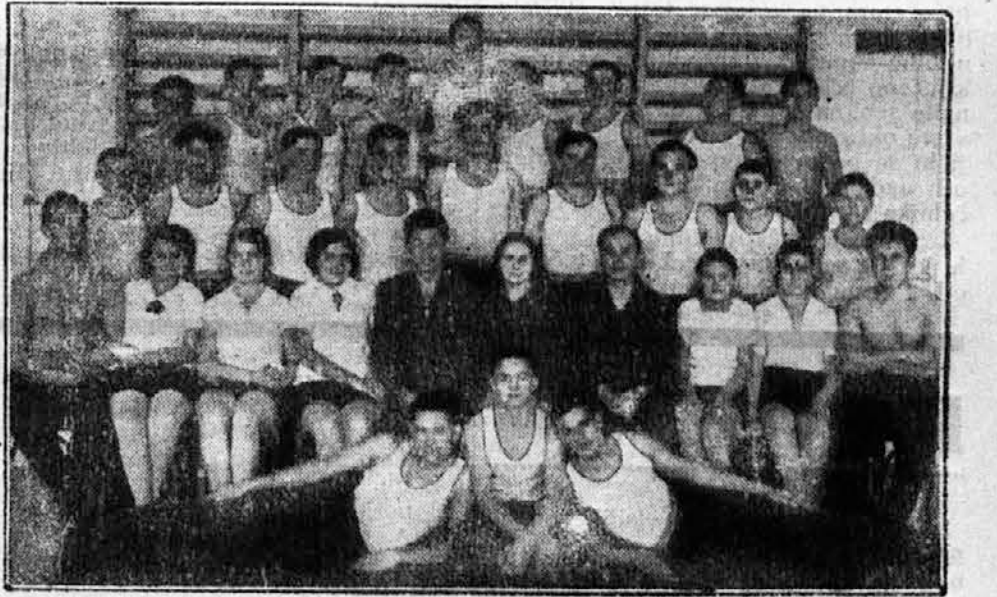
Od 16 do 25. januara o. g. održan je u Belom Manastiru četvrti 10-dnevni okružni početnički tečaj, koji je pohađalo 26 polaznika. Na tečaju su pored tečajaca iz belomanastirskog okružja (23) bili po jedan tečajac iz vukovarskog, donjomiholjackog i osječkog okružja. Tečajci su bili iz ovih jedinica: B. Manastir 7, Branjina 5, Knežvo 2, Br. Vrh-Sećerana 2, Popovac 2, Batina 1, Darda 1, Kn. Vinograd 1, Lug 1, Podolje 1, Čepin (okr. osječko) 1, Kućanci (okr. donjomiholjacko) 1 i Lovas (okr. vukovarsko) 1. — Iz belomanastirskog okružja polaznike na tečaj nisu poslale ove jedinice: Gajić, Bar, Petrovo Selo i Luč. — Zaslužuje, da se posebno istak-

su izveštaji primljeni jednoglasno, jer se je iz njih mogao videti veliki napredak čete. Iz tajničkog izveštaja se vidi, da je broj članstva stalno u porastu te je bilo 31 XII 101 član(ica), a svih pripadnika 192. Iz blagajničkog izveštaja se vidi, da je stanje blagajne povoljno i da je četa udovoljila svojim obavezama prama br. župi i Savezu.

Budući je skupščina dala razrešnicu staroj upravi prešla je na izbor nove, u koju su ušla sledeća braća i sestre: starešina br. Miloš Obradović, zamienik br. Dmitar Bjeđević, tajnik br. Vljako Stanić, načelnik br. Potkonjak Jovan, zam. br. Petar Lučić, blagajničarka s. Ljubica Jerković, načelnica s. Dušana Basarić, zam. s. Anđelka Obradović, prosvetar br. Vljako Stanić; odbornici: bb. Bjeđević Janko, Jerković Luka, Vujnović Mile, Ribar Nikola, Obradović Momčilo; zamienici Plečaš Bogdan Vujnović Ilija, Gendić Duro, Bjeđević Božo, Potkonjak Pavao, Revizori: bb. Vujnović Todor, Obradović Nedeljko, Bjeđević Jovan; zamienici: Počuća Mišo, Plečaš Sava i Plečaš Dušan.

Za vreme skupščine iznenada se je pojavio u sokolani župski načelnik br. Marijan Boras, koji je bio od prisutnih bratski pozdravljen. Br. Boras se je najpohvalnije izražavao o našoj četi, te poželeo da ponese uvećanu stničku naše čete za župsku kancelariju; njegovoj je želji i udovoljeno.

Skupščina je u najboljem redu i sokolski završena. V. St.

Učesnici i učesnice okružnog prednjačkog tečaja u Belom Manastiru, održan od 16 do 25. januara o. g.

ne četa Branjina, koja je na tečaj poslala 5 polaznika i time pokazala, da se u toj četi posvećuje primerna pažnja najvažnijem sokolskom pitanju, pitanju prednjaštva. A svrha je sokolskih tečajeva, da se na njima sprema i odgoje sokolski prednjaci, koji će kasnije vaspitati poverenu im sokolsku omladinu.

Od polaznika bilo je po zanimanju 12 ratara, 3 strojobravska pomoćnika, 1 kovački pomoćnik, 1 stolarski pomoćnik, 1 priv. činovnik, 1 apsolventkinja učiteljske škole, 1 apsolventkinja trg. akademije, 2 krojačice, 1 kućanica, 1 krojački pomoćnik, 1 ladar i 1 trg. pomoćnik. Zadovoljava broj ratara. — Tečajci su, osim sestara, bili smešteni u sokolskom domu, gde su imali i prehranu. Sestre su stanovale u privatnim kućama.

Radilo se po 8 sati dnevno, te je ukupno održano 80 sati. Najviše se je

Za vreme tečaja vladala je među tečajcima dobra volja za rad, te je pohađanje bilo dobro, a tako isto među tečajcima vladali su srdačni, bratski odnosi.

Završetak tečaja obavljen je na svečan način, te je tom prilikom nriredena u sokolskom domu mala sokolska veselica, na kojoj su pored tečajaca, te članstva belomanastirskog društva, učestvovali sa svojim tamburaškim zborom i članovi susednog bratskog društva Branjin Vrh-Sećerana. Od tečajaca se prigodnim govorom oprostito vođa tečaja brat Hodovski, te načelnik okružja brat Slijepević. Posle toga, sve do odlaska vlakova održana je bratska veselica, a kada je došlo vreme rastanku, svi su se rastali uz tople i srdačne stiske ruku, govoreći jedan drugome: »Do skorog viđenja na novom sokolskom radu!« B. S.

IZ SOKOLSKE ŽUPE LJUBLJANA

Zbor društvenih načelnikov(ice) je sklican za 16. februar 1936.

Župne tekme na orodju se bodo vršile u letošnji zgodnji pomladi u Ljubljani. Z okružnico poziva načelništvo župe vse edinice na krepko delo po telovadnicah. Sokolski prednjaci in vsak kdor more naj posveti svoje moči vadbi in pripravam za te tekme, zakaj od pripravljenosti za tekme ne zavisi samo uspeh tekem, ampak tudi uspeh župnega zleta, ki bo nekaj mesecev na to. Ako bo prišlo članstvo na župne tekme dobro pripravljeno in bodo župne tekme dobro uspelle, tedaj bo s pripravami za župni zlet lahko delo in bo tudi župni zlet dober. S tako izurjenim in izvežbanim članstvom bodo mogle posamezne edinice pripraviti svoje član-

stvo brez posebnih težav ne le za skupne župne nastope, ampak tudi za lastne točke, ako bodo želele ali hotele nastopiti z njimi. Pa naj nas ne spravljajo v sokolske telovadnice samo priprave za tekme in predpriprave za župni zlet — saj v Sokolstvu mora teči vsakdanje delo neprekinjeno naprej in dalje. Toda kjer se je kaj prekinilo, naj se sedaj, ob tej priliki nadoknadi. Zatorej sokolski prednjaci na plan! Dosti Vas je, da z lahka premagate vse ovire in zapreke. Sokolski »upokojenci« zlasti tudi »prednjaki upokojenci« v vrste — na delo! One edinice, ki bi potrebovale pomoči po župnem prednjaku, naj to takoj sporočijo župnemu načelništvu.

Delovni sestanek društvenih načelnikov (ice) odnosno njih namestnikov je sklican za 8. in 9. marec 1936. Na njem se bodo predelavale vse vaje ki so predpisane za župni zlet in ki so izšle v posebni brošuri.

VELIKANSKO ZNIŽANJE CEN ZIMSKE OBUTVE IN NOGAVIC **Bata**

Prosvetna okružja u Sokolskoj župi Petrovgrad

Nedavno je Prosvetni odbor župe izvršio podelu župe na prosvetna okružja u župama Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i to po uzoru na tehnička okružja. Tom prilikom je župa podeljena na 9 prosvetnih okružja i imenovani su i okružni prosvetari i to 1) Velika Kikinda. — Okružni prosvetar brat Mladen Dukin. 2) Petrovgrad. — Okružni prosvetar brat Blagota Koljenšić. 3) Vršac. — Okružni prosvetar brat Veljko Bulić. 4) Kovačica. — Okružni prosvetar brat Josif Šifel. 5) Novi Kneževac. — Okružni prosvetar sestra Julka Mahulja. 6) Novi Bečej. — Okružni prosvetar brat Zarko Čiplić. 7) Jaša Tomić. — Okružni prosvetar sestra Desanka Sekulić. 8) Srpska Crnja. — Okružni prosvetar brat Pavlo Zadera. 9) Alibunar. — Okružni prosvetar brat Milovan Trifunović. Svakom okružju je dodeljen broj jedinica, koji se kreće između 5 i 12.

U subotu 18 jan. 1936 godine održana je u Petrogradu zajednička sednica Župskog prosvetnog odbora i okružnih prosvetara, na kojoj se je raspravljalo o uputstvima za rad prosvetnih okružja u duhu pomenutog pravilnika pa je zaključeno, da svaki okružni prosvetar nađe sebi saradnike, i da stvori jednu vrstu okružnog prosvetnog odbora, koji bi se po mogućnosti imao sastojati od: nadzornika, tajnika, okružnog načelnika i dva člana.

Na zajedničkoj sednici zaključeno je još, da se održavaju okružni tečajevi od 2 dana s tehničkim i prosvetnim

programom i da raspored za te tečajeve izradi ŽPO. Nadalje je zaključeno, da se prirede i okružne prosvetne nedelje u svima prosvetnim okružjima u toku od meseca februara do kraja juna 1936.

Sestre i braća okružni prosvetari su se razišli s ovog zajedničkog sastanka s uverenjem, da će uspeti da ožive prosvetni rad u mnogim jedinicama, u kojima je prosvetni pa i tehnički rad zaostao, a da će uspeti da sprovedu program, koji je pravilnikom stavljen u zadatak prosvetnim okružjima, koja su za sada još nova tvorevina. I župski prosvetni odbor očekuje mnogo od prosvetnih okružja i nada se, da će pomoći njihov sokolski prosvetni rad ne samo zadržati u onom zamahu, u kome se sada nalazi, nego da će uspeti da ga još većma potencira, prodi i proširi, čemu se upravo i teži organizovanjem prosvetnih okružja. Prosvetna okružja treba da budu najjači pomagači Župskog prosvetnog odbora na prosvetnom sokolskom radu, jer se je broj jedinica skoro u svima našim župama toliko uvećao da prosvetar župe sam, a ni uz pomoć svojih saradnika, nije u mogućnosti da kontroliše rad jedinica.

Župski prosvetni odbor je izvršio podelu na prosvetna okružja, porazgovarao se je s okružnim prosvetarima, data su im uputstva za rad i dobili su i program: priređivanje okružnih tečajeva i okružnih prosvetnih nedelja, a na njima je sada da to sprovedu u delo i da dokažu da okružja mogu da žive i da funkcionišu. St. Ž.

Romen Rolan sedamdesetogodišnjak. Dne 29 januara proslavio je sedamdesetu godinu svog života Romen Rolan, čuveni francuski pesnik, pisac, dramatik i naučnik. Rolanova su dela prevedena i na mnoge strane jezike. On živi samo za istinu i ljubav, a idealizmom u svojim delima osvaja svet, u kojem on ne poznaje granice; radi za slobodu, kulturu čovečanstva i za večiti mir među narodima. Njegova dela »Žan Kristof«, »Deveta simfonija« i »Začarane duše« vodiči su i tumači borba čovečijih, koje se odigravaju u njihovoj nutrinji, duši. Zato je Rolan propovednik i apostol svega dobroga i plemenitoga. Od njegovih istorijskih drama i tragedija valja spomenuti »Sv. Ludovika«, »Aerta«, »14 jul« i »Danton«, od njegovih znanstveno-istorijsko literarnih radova knjige o Betovenu, Hendlu, Tolstiju i Miklandelu. Ima još veliki broj njegovih romana, eseja, pesama i drama, od kojih su nekoji poznati i kod nas.

Razne kulturne vesti. Dne 20 februara proslavila se u Švedskoj na svečan način 300-godišnjica opstanka prve pošte. Prvu poštu imala je Francuska, gde je zavedena poštanska služba 1622 god.

Pred nekoliko dana umro je čuveni španjolski književnik Ramon del Vale Inklan, kojeg kritiči ubrajaju u red najboljih savremenih španjolskih književnika i postavljaju ga uz bok Azorina, Baroja i Unamuna. Pokojnik rodio se je 1869 u Puebla de Garaminjal. Prva zbirka njegovih pesama izišla je pod nazivom »Miris legenda«, a prva njegova komedija u verzima bila je »Markiza Rozalinda«. Poznate su njegove sonete, posvećene proleću, letu, jeseni i zimi, a od romana »Tiran Banderas«. Pokojnik je mnogo putovao, naročito dobro poznao je Mchiko.

Dne 25 januara o. g. navršila se stogodišnjica rođenja Franje Jeržabeka, osnivača češke društvene i socijalne drame. Studirao je na filozofskom fakultetu literaturu, estetiku i istoriju. Poznat je bio kao naučnik, kao novinar i kritik. Od njegovih dramskih dela poznate su njegove historijske drame »Otae i sine«, »Hana« i »Svatopluk« i satirične komedije »Putevi javnog mišljenja«, »Ovde prosjačenje zabranjeno«, »Komarovi« i »Tri doba češke zemlje«. Velik je uspeh imala njegova prva socijalna drama »Sluga svog gospodara«, kojom je postavio temelj socijalnoj drami među Čehoslovacima. U drami »Sin čoveka«, prikazuje konflikt između nacionalizma i kozmopolitizma.

Dne 27 januara navršila se 25 godišnjica od smrti čuvenog i najpopularnijeg italijanskog komponiste Josipa Verdija, koji je 1901 godine umro u Milanu. Pokojni kralj melodije, arija i harmonije komponirao je nebroje opera. Od trajne su vrednosti naročite njegove opere »Aida«, »Ernani«, »Rigoletto«, »Trubadur«, »Traviata« i »Otelo«.

MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

BELI MANASTIR. — Darivanje dece. U sokol društvu Beli Manastir podeljene su 9 januara o. g. nagrade onoj deci, koja su u toku prošle godine marljivo pohađala vežbe. U ovu svrhu deljene su u toku prošle godine svakog meseca pohvalnice onoj deci, koja preko celog meseca ni jednom nisu izostala s vežbaćeg sata. Ono dete, koje je u toku prošle godine dobilo ukupno 7 pohvalnica, dobiva na kraju godine od društva za nagradu posebnu pripovednu knjigu s posvetom. Tako je ovaj put podeljeno deci, uz prigodan nagovor, 30 knjiga. Ovim se postizava dvostruki uspeh.

MOKRIN. — Pretstava. U našem društvu gostovalo je poznato sokolsko pozorište iz Petrovgrada. Na Bogojavljenje 19 I 1936 god. prikazali su gosti »Zonu Zamfirovu« od Stevana Srećca. Komad su izveli odlično i publika ih je nagradila dugim aplauzima. Gostovanje Sokola iz Petrovgrada uspeo je kako u moralnom tako i u materijalnom pogledu. Posle pretstave nastala je igranka.

SURČIN. — † Brat starešina dr. Stevan Požarev, županijski fizik u penziji. — Dana 19 januara preminuo je starešina ove čete brat dr. Stevan Požarev u svojoj 75 godini života. Kako je brat starešina bio jedan od glavnih pokretača kod osnivanja ove čete, to mu je četa, kao i ostale ustanove, i ovom prilikom izrazila na vidan način svoja priznanja na njegovom radu za Sokolstvo. — Kao njen starešina davao je sve za Sokolstvo, a bio je zaista uzoran Soko, kako se samo poželeti može. — Mnogo se žrtvovao za procvat i napredak čete i uvek je bio poletan i radisan, a kao njen prvi starešina je i umro. — Milog pokojnika do večnog počivališta otpratila je četa i mnogobrojno građanstvo, prijatelji iz grada Zemuna i okoline dana 21 januara 1936 god. — Na grobu se od strane čete oprostio prosvetar brat Franja Kovačić, iznoseći ukoliko pokojnikove zasluge oko širenja sokolske ideje. Neka mu je večna slava!

TRZIN. — Prireditev. V nedelju 26. januara smo imeli telovadno akademiju, kjer se je zbralo sokolsko mišleće ljudstvo s Trzina. Dvorana je bila nabito polna. Spored je bil pester. Dobro naučenim in slavnosti zelo primerim deklamacijam je nato sledila igra Kralj Matjaž. Nastopili so vsi oddelki.

TOMAŠEVAC. — Glavna skupština. Dana 12 januara o. g. ovo je društvo održalo svoju redovnu glavnu skupštinu. Iz podnetih referata konstatovan je plodan rad u prošloj 1935 god. Posle svih detaljnih izlaganja, data je staroj upravi razrešnica. U novu upravu birana su skoro sva braća iz stare uprave na čelu s bivšim starešinom J. Zupanom.

TOMAŠEVAC. — Sokolska priredba. Naše društvo održalo je u selu Samoš, udaljenom 12 km, svoju sokolsku priredbu. Ova priredba imala je velik moralan uspeh.

VRANEŠEVCI. — Priredba. Sokolska četa Vraneševci priredila je 8 I 1936 pozorišnu priredbu. Istu je otvorio brat Branko Lazić. Posle toga otpevali su članovi čete »Državnu himnu«, a druga tačka bila je deklamacija »Kralju Mučeniku« te deklamacija »Naša domovina« i »Uspomene Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju«. Nakon toga odigran je pozorišni komad »Analfabeta« od Nušića, a posle toga otpevali su članovi čete »Oj letni, sivi sokole«. Sledili su drugi pozorišni komadi »Prozac bez ljubavi« i »Začarani čizme«, oba dva komada od Domitrovića. Priredba je u svemu uspeła.

Tamburaški instrumenti naprodaj

Sokol društvo Predvor (Dravban.) zelo ugodno prodava skoro nove tamburaške instrumente (2 bugariji, 3 braće, 2 bisernici, 1 kontrašico, 1 berdo in 12 kovinskih stojal).

KRONIKA

100-godišnjica smrti vladike Stefana Stratimirovića. Na jesen ove godine navršile se 100-godišnjica smrti velikog vladike Stefana Stratimirovića, kojemu naročito pravoslavni deo našeg naroda veoma mnogo duguje. Jednu od komemorativnih svečanosti, koje će se prirediti ovom prilikom u spomen velikog vladike, priredila je ovih dana Matice Srpska u Novom Sadu, a kojoj su prisustvovali predstavnici vlasti i kulturnih institucija. Uvodni i pozdravni govor održao je predsednik Matice Srpske g. Vasa Stajić, a dr. Nikola Radojičić, redoviti profesor univerziteta u Ljubljani, prikazao je u svome predavanju ličnost i rad ovog vladike narodnog buditelja. Stratimirović se rodio 27 decembra 1757 u Kulpinu, kao potomak stare heregovnjačke plemićke porodice. Nakon svršenih srednjoškolskih nauka, studirao je pravo u Pešti i Beču, gde se je upoznao s Janom Kolarom. Kolar ga je zainteresovao za slovenstvo, filologiju i politiku. Bogoslovne nauke Stratimirović je svršio kod čeno-nog Jovana Rajića i godine 1784 zamo-nao se. Već dve godine kasnije zbog svoje vanredne učestnosti izabran je za arhimandrita krušedolskog a na čuvenom temišvarskom saboru 1790 izabran za mitropolita karlovačkog na kojem je položaju ostao sve do smrti 23 septembra 1836. Stratimirović je bio spretn političar i diplomata, pa je sve ove sposobnosti iskoristio za dobro svog naroda i vere. Njegovim zauzimanjem osnovana je god. 1791 u Srem. Karlovcima gimnazija, a tri godine kasnije i bogoslovija, koja je u stvari bila prva srpska škola. Osnovao je i internat za dake tih škola i time postavio čvrst temelj uzgoju mlade srpske inteligencije. Kao pravi patriot i dalekovidni političar, Stratimirović je potpomogao novcem, savetima, hranom i oružjem Karadordev ustanak, a za ruskog cara Aleksandra I izradio je opširan memorandum o potrebi osnivanja samostalne srpske države, koja bi imala da obu-

hvatiti sve srpske krajeve koji su bili pod Turcima (dakle i čitavu Bosnu-Hercegovinu), zatim Dalmaciju do Šibenika i Srem. Ali i kao naučnik i pisac bio je Stratimirović velik, naročito na polju crkvenog prava, iz koga je područja napisao niz odličnih dela. Nadalje su još i danas cenjena njegova dela iz istorije Slovena i iz istorije pravoslavlja u Ugarskoj. Slabiji je bio u filologiji, gde je kao izraziti rusofil lteo da osnuje srpski književni jezik na temelju mešavine staroslovenskog crkvenog, ruskog i živog narodnog srpskog jezika, pa su Vuk i Kopitar imali srazmerno lak posao da obaraju njegove filološke neutemeljene argumente, zastupajući, da treba uzeti za temelj književnog jezika čisti i živi jezik, kako ga govori prosti narod.

Osamdesetogodišnjica Aleksandra Briknera. Dne 29 januara o. g. navršio je osamdesetu godinu svog života Aleksandar Brikner, istaknuti prvak poljske nauke i jedan od najuticajnijih i najboljih slavista uopće. Jubilarac se rodio u Tarnopolu, a univerzitetске nauke svršio je u Lavovu i Beču. Od godine 1878 do 1880 bio je docent slovenske filologije u Beču i Lavovu, a od godine 1880 do svog penzionisanja redoviti profesor slovenske filologije u Berlinu. Prvi njegov veći naučni rad bio je studija o slovenskim rečima u litvanskom jeziku (1877); u svojem daljnjem naučnom radu poveo se je za Miklošičem. Osobito je voleo proučavanja slovenske mitologije i etnologije, pored svojih specifičnih filoloških istraživanja. Dugo bivanje među Nemcima nije nimalo pokolebalo njegovo nacionalno osećanje te je ostao iskreni poljski patriot i oduševljeni Sloven. 1903 godine napisao je svoje znamenito delo iz poljske literarne istorije pod nazivom »Obris«. Brikner odlično poznaje slovenske jezike i njihove literature, vanredno je bistar i oštar kritik; u polemici je vatan, duhovit ali i ironičan. Kada je godine 1928 Visocki izdao bibliografiju Briknerovog rada, naveo je preko 1200 njegovih članaka, rasprava, eseja, kritika i većih radova, koji je broj u vremenu od sedam godina svakako još znatno porastao.

Oglašite u „Sokolskom glasniku“!

KLIZETE
vseh vrst fotografij
ali risbah izvršuje
najsolidnejše

KLJAZNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAČI

Preporučamo
tvrčke, koje
oglašuju u
»Sokolskom
glasniku«!

Učiteljska tiskarna
registrovana
zadruga z.o.z.
Ljubljana
Franciškonška 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige v enobarvnm in večbarvnm tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, proračune, vabilila, jedilnice, plakate. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. — Solški zvezki za osnovne, meštanske in srednje šole. Risanke, dnevniki, beležnice in lepopisnice

Marcélio sprejema tudi
podružnica knjigarne v Mariboru
palata benojske hranilnice

Izdeluje diazo-amoniak-papir »JASNIT«, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domači izdelek te vrste v državi